

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
„ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”**

«Затверджено»

Голова приймальної комісії
ДЗ „Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка”

 проф. О. Караман

" 21 " березня 2022 р.

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування для вступу на навчання за першим
(бакалаврським) рівнем вищої освіти
спеціальності 014.07 «Середня освіта (Географія)»
на основі ОКР «молодший спеціаліст» та «фаховий молодший бакалавр»
з нормативним терміном навчання**

ЗМІСТ

I. Загальні положення	3
II. Організаційно-методичні рекомендації	3
III. Перелік питань з окремих дисциплін підготовки для вступних випробувань.....	4
IV. Приклад тестового завдання	5
V. Перелік літератури.....	рекомендованої 5

I. Загальні положення

Програма вступних випробувань з циклу професійно-орієнтованих дисциплін для вступу за освітнім рівнем бакалавр за спеціальністю 014.07 «Середня освіта (Географія)» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» є засобом перевірки якості теоретичної та практичної підготовки молодших спеціалістів, фахових молодших бакалаврів, бакалаврів.

Вступні випробування проводяться з метою визначення рівня здобутих знань вступників з географії; оцінити сформованість комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів; перевірити здатність застосовувати знання та здобуті вміння для аналізу природних та суспільних явищ, процесів, подій; встановити ступінь сформованості географічних компетентностей та географічної культури.

Програма вступних випробувань дозволяє систематизувати теоретичні знання вступників з основних модулів географії: «Загальна географія», «Географія материків і океанів», «Фізична географія України», «Населення України та світу», «Україна і світове господарство», «Регіони та країни», «Глобальні проблеми людства».

II. Організаційно-методичні рекомендації

Комплексне вступне випробування проводиться з метою виявлення вступників, які досягли відповідного професійного рівня та отримали необхідні знання для подальшого вдосконалення професійної діяльності в галузі географії.

Абітурієнт повинен знати і розуміти:

- поняттєво-термінологічний апарат фізичної географії, економічної та соціальної географії;
- властивості карт, їх математичну основу, умовні знаки;
- властивості та закономірності географічної оболонки, сутність основних процесів, що відбуваються в географічній оболонці Землі;
- особливості природи материків і океанів;
- особливості природи України, її природно-ресурсний потенціал, його географію та вплив на структуру господарства;
- динаміку і склад, особливості розміщення населення України і світу;
- політичну карту світу, історико-географічні регіони і типи країн, їх характерні риси;

- характеристику різних регіонів та країн світу;
- секторальну структуру світового господарства і географію виробництва;
- особливості сучасних світогосподарських зв'язків.

Абітурієнт повинен **вміти**:

- читати карту, інтерпретувати її, робити на карті необхідні виміри, розв'язувати найрізноманітніші задачі;
- знаходити причинно-наслідкові зв'язки між компонентами географічної оболонки і явищами;
- аналізувати населення, його структуру, розміщення, пояснювати географічні особливості населення в Україні і світі;
- пояснювати тенденції в географії світового господарства, визначати принципи розміщення різних видів економічної діяльності в Україні і світі та пояснювати особливості їх територіальної організації;
- аналізувати зміни окремих компонентів природних умов і природних ресурсів під впливом діяльності людини;
- визначати способи раціонального використання природних ресурсів;
- визначати сутність, причини виникнення та шляхи розв'язання глобальних проблем людства, географічні особливості їх прояву.

На виконання тесту відведено 60 хвилин.

Оцінка за вступне випробування виставляється за 200-бальною шкалою оцінювання. Мінімально необхідна кількість набраних балів складає 100.

III. Перелік питань та список літератури з окремих дисциплін підготовки для вступних випробувань

1. *Загальна географія*. Географія як наука. Розвиток географічних досліджень
2. Способи зображення Землі
3. Географічні наслідки параметрів і руху Землі як планети
4. Літосфера та рельєф. Атмосфера та клімат. Гідросфера. Біосфера та ґрунти. Географічна оболонка. Природні комплекси. Загальні закономірності природи Землі
5. *Географія материків і океанів*. Фізико-географічна характеристика океанів: Тихого, Атлантичного, Індійського, Північного Льодовитого
6. Фізико-географічна характеристика материків: Євразії, Північної Америки, Південної Америки, Австралії, Антарктиди, Африки
7. *Фізична географія України*. Географічне положення. Формування території України. Україна на карті світу.
8. Природні умови і ресурси України. Рельєф, тектонічна та геологічна будова, мінеральні ресурси. Клімат і кліматичні ресурси. Ґрунти та

грунтові ресурси. Рослинний і тваринний світ України. Ландшафти України

9. Природокористування
10. *Населення України та світу*. Демографічні процеси та статеві-віковий склад населення України і світу. Розселення. Етнічний склад населення. Релігійний склад населення. Зайнятість населення в світі й Україні
11. *Україна і світове господарство*. Національна економіка. Світове господарство.
12. Первинний сектор господарства. Сільське господарство. Лісове господарство. Добувна промисловість.
13. Вторинний сектор господарства. Виробництво та постачання електроенергії. Металургійне виробництво. Хімічне виробництво. Виробництво деревини, паперу. Виробництво будівельних матеріалів. Виробництво машин та устаткування. Виробництво тканин, одягу, взуття, харчових продуктів.
14. Третинний сектор господарства. Транспорт, Туризм. Торгівля. Фінансові послуги. Комп'ютерне програмування. Наукова діяльність. Освіта. Охорона здоров'я.
15. *Регіони та країни*. Регіони світу: Європа, Азія, Америка, Океанія, Африка (економіко-географічна характеристика регіонів за типовим планом)
16. Країни світу. Країни Європи: Німеччина. Велика Британія. Франція. Італія. Польща. Білорусь. Росія. Країни Азії: Японія. Китай. Індія. Австралія. США. Канада. Бразилія, Єгипет. Південна Африка (ПАР) (економіко-географічна характеристика країн за типовим планом)
17. Глобальні проблеми людства. Сталий розвиток.

IV. Приклад тестового завдання

Основним зональним типом ґрунтів на Поліссі є:

- A. чорноземні
- B. дерново-підзолисті
- C. сірі лісові
- D. темно-каштанові

V. Перелік рекомендованої літератури

1. Безуглий В. В., Козинець С. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу: навч. посібник. К. : Видавничий центр «Академія», 2007. 688 с.

2. Барановський М. О. Економічна та соціальна географія України: реальний сектор економіки. Навчальний посібник. Ніжин: ПП Лисенко М.М. 376 с.
3. Географія : довідник / Й. Р. Гілецький, Р. Р. Сливка, М. М. Богович. Харків : Веста : Ранок, 2008. 480 с.
4. Географія України: навч. посіб. / За ред. проф. В. Б. Некоса. Харків, 1993. 184 с.
5. Голиков А.М. Олійник Я. Б., Степаненко А. В. Вступ до економічної і соціальної географії: підручник. К. : Либідь, 1996. 320 с.
6. Гукалова І. В., Мальчикова Д. С. Вступ до фаху: географія і суспільство: навч. посібник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 268 с.
7. Економічна і соціальна географія світу: навчальний посібник (за ред. С. П. Кузика). Львів: Світ, 2002. 672 с.
8. Коберник С., Коваленко Р. Географія. Довідник для абітурієнтів та школярів. К.: Літера ЛТД, 2019. 592 с.
9. Маринич О. М., Шищенко П. Г. Фізична географія України. К. : Знання, 2006. 479 с.
10. Масляк П. О., Олійник Я. Б., Степаненко А. В. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу. К. : Лібра, 1996. 328 с.
11. Олійник Я. Б., Шищенко П.Г., Степаненко А.В., Масляк П.О. Географія для старшокласників та абітурієнтів. К. : Знання, 2006. 455 с.
12. Панасенко Б. Д. Фізична географія материків та океанів: навч. посібник. Ч.1. Вінниця: ПП "Едельвейс і К", 2008. 588 с.
13. Соціально-економічна географія України: навч. посіб. / За ред. проф. О. І. Шаблія. Л. : Світ, 2000. 679 с.
14. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії: навчальний посібник. Одеса, Астропринт, 2009. 544 с.

Інтернет-ресурси

1. Географія. Загальна географії: матеріали на платформі Edera/ URL: <https://geography.ed-era.com>
2. Навчальний сайт з географії, всесвітньої історії та історії України URL: <https://геоmap.com.ua>
3. Youtube. Підготовка до ЗНО з географії. Розв'язання географічних задач. URL: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLeHY5pfB-Auj0xjJ7tEKlpyk1-T-29uw4>
4. Савчук І. Г. Словник суспільної географії. URL: <https://geohub.org.ua/geography>
5. Світ навколо нас: цікаві вікторини, тести, кросворди, ігри. URL: http://svitnavkolonassapalova.blogspot.com/p/blog-page_5030.html
6. Geograph. Електронний ресурс. URL: <http://www.geograf.com.ua/human>
7. Osvitanet. Інтерактивні атласи і карти. URL: <https://new.osvitanet.com.ua/interaktyvni-atlasy/>
8. Seterra. Географічні онлайн вікторини. URL: <https://online.seterra.com/uk>